

Tumbøl Søndermark

Tumbøl Søndermark 1



Ejerlav:	Tumbøl	Matr. nr.	7
Ejendoms art:	Landbrugsejendom		
Ejendoms navn:			
Opført:	ca. 1777		
Areal:	1873: 21.88 ha, 1922: 12 ha, 2011: 6.147 m ²		
Helbol nr. 13.	Lundt. Sky-Pant I folie131 Grundbog Tumbøl: Bd. I. Bl. 6		
Bemærkninger:	<p>Kongl. ejendom under Tønderhus. Ejendommen bliver omkring år 1613 delt i to halvbol, Søndermark 1 og Hellinghøjvej 1. Halvbol Tu. 13.b</p> <p>Helbolet bliver i begyndelsen af 1600-tallet delt i to halvbol 13a og 13b.</p> <p>Ved udskiftningen af jorden i 1770 får ejendommen sine marker tildelt i Søndermark og Tordbjerg.</p> <p>Ejendommen bliver flyttet ud fra sin oprindelige plads i landsbyen, ud på marken, Tumbøl Søndermark 1.</p> <p>Hans Jørgen Staugaard, Kirkebjerg 3 køber jorden, der tillægges hans ejendomme på Kirkebjerg 3 og Tornhøjvej 26.</p>		

Købt	Ejere
Tu. 13	Helbol beliggende på Hellinghøjvej
1613	Helbol v/ nævnes Paul Lauertzen
Tu. 13b	Helbolet deles i to halvbol
1636	nævnes Nis Johansen som ejer af halvbolet
1666	nævnes Peter Pauwelsen jun. bolet er wust = ødegård
1674	nævnes Nis Petersen
	Atzer Christensen Steffensen 1629-1699, g. Anna 1628-1688
1689	Steffen Atzersen g. Anna Jes dt fra Søst. Fam. flytter 1694 til Vonsild
	?
1717	Laurtz Hansen Bonde fra Nørballe g. 1717 Karen g. 2x 1739Maren Toft
1752	Asmus Lorenzen Bonde g. 1754 Ide Jessen fra Varnæs
1790	Anders Asmussen Bonde svigersøn g. 1781 Marine
1827	Peter Andersen Bonde g. 1827 Botilla Petersen
1866	Andreas Andersen Bonde g. 1866 Maria Christine Hansen
1896	Peter Andersen Bonde g. 1897 Anna Maria Petersen fra Stenderup
1907	Hans Hinrich Jacobsen g. Ninna J. Seehusen
1909	Andreas Atzer Andersen Bonde g. 1897 i Sottrup Margrethe Lyck
1913	Jacob Petersen (sort) g. Christine Sophie Knutzen
1928	Hans Christian Moos fra Ny Skovbøl g. 1913 Marie Charlotte Kjer fra Svejrup, død 1922, g. 2x 1923 Eline Bothilde Dorothea Johannsen

1942	Hans Peter Hermann Jacobsen fra Bov, g. 1942 Maria Christine Moos
	Inge Jacobsen, datter
2009	Rudolph Grünert og Kirsten Marie Delendorff

Tumbøl Søndermark 2



Ejerlav:	Tumbøl	Matr. nr.	42
Ejendoms art:	Parcelliststed. Landbrug		
Ejendoms navn:			
Opført:	1873: 4,9 ha,		
Areal:	1922: 4,3 ha, 1945: 9,8 ha, 1960: 9,8 ha, 2011: 7872 m2		
Skyld-panteprotokol	Tønder 2193 IIb folie 1843.2 Lundt. Sky - Pant I folie 132		
Bemærkninger:	<p>F.T. 1803: kongl. Inderstested med land. Senere tilkøbt land, udstykket fra Tumbøl Søndermark 1. Jes Petersen Mathiesen, 1685-1765, g. 1710 Ingeborg f. 1714, d.a. bolsm. Jes Petersen i Varnæs.: Børn: 1. Maren g. 1733 Jes Jørgensen fra Varnæs, 2. Jes se nedenfor, 3. Anna 1717-1738, g. 1738 C. Petersen Hoy i Tråsbøl</p>		

Købt	Ejere
	Jes Petersen Mathiesen 1685-1765, g. 1710 Ingeborg Jes dt fra Varnæs
	Jes Jessen Mathiesen, søn, g. 1766 Sophie Cathrin Lautz dt. Sophie Cathrin g. 2x 1776 snedker Christen Boysen der døde 1809, 76 år
ca. 1798	snedker og kådner August Georg Jørgen Jørgensen fra Gråsten, g. 1798 Ellin d.a. kådner Jes Jessen Mathiesen og Sophie Cathrin i Tumbøl
1819	Parcellist og snedker Peter Christensen Mau g. 1818 Ingeborg f. Boysen
1843	Ellen Christensen datter, g. 1842 Peter Jensen
1852	Nis Frederichsen fra Avnbøl g. Cathrine Marie f. Jørgensen
1863	Cathrine Marie Frederiksen datter
1865	Cathrine Marie Frederichsen g. 1865 Jørgen Petersen d. 1873
	Enken Cathrine Marie g. 1875 Christian Friedrich Stefanus Johansen Mau
1893	Peter Andersen Bunde g. 1896 g. Anna Maria Petersen
1928	Andreas Andersen Bunde
1929	Ludvig Joachim Petersen fra Broager, g. Ane Margrethe fra Sdr. Rind
1978	Tage Albrechtsen
1987	Nis Peter Albrechtsen g. Margit Jessen
1998	Harry Frausing Damm og Ellen Christine Lydicksen

Tumbøl Søndermark 5



Ejerlav.:	Tumbøl	Matr. nr.	18
Ejendoms art:	Landbrugsejendom		
Ejendoms navn:	"Degager". Navnet kommer af dejg = ler og ager		
Opført:	1903 efter en brand.		
Areal:	Matr. 18. 1873: 29,7 ha, 1960: 29,7 ha 2011: matr. 18. (48.89 ha) 357, 365 og 368, ialt 99,91 ha, samt Grøngrøft matr. 10. på 9,6 ha		
Skyld-panteprotokol	Lundt. I. folie 148. Grundbog Tumbøl: Bd. I. Bl. 17		
Bemærkninger:	<p>Adeligt arvefæstehelbol under Grøngrøft der i 1600-tallet blev delt i to halvbol. Tu. 6b. Halvbolet bliver beskrevet i 1674 som halv wust = ligger hen som ødegård, efter svenskekrigene.</p> <p>Tu. 6b halvbolet bliver i 1770 udflyttet til Søndermark 5. og får ved udskiftningen i 1770 tildelt arealer i Neder- og Over Kirkebjerg,</p> <p>1769 overtager Andreas Brodersen afdøde Peter Petersen Jensens halvbol Tu 11. for 2360 mark, og jorden tillægges ejendommen. Disse arealer bliver løbende frasolgt, bl.a. til Tumbøl Bygade 12, hvorved ejendommen føres tilbage til dens oprindelige størrelse. Med købet forpligter Andreas Brodersen sig til at overholde kontrakten overfor den åndssvage søn Jes og yde ham livslang ydelse, fri bolig og hjælp under sygdom.</p> <p>1793 Carl Heinrich Rolfsen overtager de nedlagte bygninger og et jordstykke hvorved bolet til dels genopstår, se Tu. 11b Tumbøl Møllegade 12.</p> <p>Carl er uddannet farver og starter her egen farverivirksomhed.</p>		

Købt	Ejere
Tr. 6 1613	nævnes Hinrich Rasmussen som ejer af et helbol
ca. 1620	Helbolet deles i to halvbol, Tu. 6a og Tu. 6b
Tu. 6b	Halvbøl
1636	nævnes Hinrich Hansen som ejer af halvbolet
1636-74	nævnes Christen Jes Schmidt som ejer af halvbolet
Tr. 6	Helbolet samles igen til et helbol v/ Thomas Jessen
ca. 1680	Thomas Jessen (1646-1730) g. Anna (1666-1717)
Tu. 6b	Halvbolet deles
1707	Jes Thomsen, søn (1683-1712) g. 1707 Maren Rudolph Smeds dt
1712	Hans Thomsen, søn (1685-1751) g. 1718 Marie Frederica
ca. 1731	Jacob Petersen Lassen g. 1731 Karen - Hans Petersen Hissels dt
1764	Andreas Andersen Brodersen fra Rinkenæs g. 1764 Kiesten Lassen
1769	Andreas Brodersen køber Peter Petersen Jensens halvbol Tu. 11, se ovenfor.

1802	Jacob Brodersen g. Anna Elisabeth fra Holbøl. Fam. flytter til Humptrup sogn, syd for Sdr Løgum, hvor de overtager Humpstrupgård.
1805	Jørgen Andersen fra Felstedskov g. Marie Johannsen Juhler, 2x Idgen
1840	Andreas Jørgensen g. Anna Margretha Hansen Stensvang
1880	Jørgen Jørgensen g. Botilla Hansen
1902	Friedrich Hansen fra Gråsten
1902	Andreas Atzer Andersen Bunde
1903	Ejendommen brænder og genopføres, se billede
1909	Peter Andreas Kaufmann Nissen g. Margrethe Jensen fra Skodsbøl
1945	Peter Nissen g. Cathrine Petrea Nicolaysen
	Forpagter Tage Albrehtsen
	Tage Albrehtsen g. Gerda
	Nis Peter Albrehtsen
2003	Hans Jørgen Jørgensen Staugaard g. Kirsten f. Jessen
2020	Simon Bygvrå og Helle D. Hansen overtager bygninger og 2.1008 ha.

Tumbøl Søndermark 9



Ejerlav.:	Tumbøl	Matr. nr.	46
Ejendoms art:	Parcelliststed, Landbrugsejendom		
Ejendoms navn:			
Opført:	Aftægtsbolig opført 1950		
Areal:	2011: matr. 46, 9.94 ha 2011: Grøngrøft matr. 43, 5,8 ha		

Skyld-pantprotokol	Lundt. I. folie 352
---------------------------	---------------------

Bemærkninger:

På en lokalitet på Grøngrøftmark i Tumbøl ejerlav, ligger der en meget markant bakke i landskabet, hvorpå der øverst på bakken ligger et hus, et indersteted uden jord, der i 1700tallet bliver kaldt "Grønhøj".

Hans Thomsen 1685-1751, der er ejer af Tu. 6b, Tumbøl Søndermark 5, formodes at være ejer af dette indersteted, efter at han har solgt bolsstedet i 1731, Tu. 6b til Jacob Petersen Lassen, hvorefter han og familien flytter til "Grønhøj".

Sønnen Hans Hansen g. 1770 Anne Marie fra Blans, overtager stedet, men flytter i 1772 til Svejrup.

Heusler - husejer, Jørgen Jessen, s.a. bolsm. Jes Jørgensen og Maren i Tumbøl, g. 1740 Kiesten fra Tandslet død 1757, f. 4 børn, efterl. Elline, g. 2x 1772 Ann - Nis Petersens dt i Tumbøl, f. 9 børn. Jørgen Jessen døde 1806, 93 år som heuerlings og Ann døde 1815, 77 år,

Heusler Hans Andersen g. 1781 Ellen, enke efter Hans Nissen, g. 2x1804 Maren - Jørgen Jessen og Anns dt.

I 1806 udstykses der 9 tdr. land fra ejendommen " Søndergård", Kirkebjerg 3, der bliver overtaget af enken Marine, der 1803 gifter sig med Lorenz Christian Moos fra Spang.

Thomas Hansen deltog som dansk soldat i krigen 1864. Han bliver syg og dør 1867. En af hans krigskammerater

Thomas Todsen gifter sig 1868 med enken Marine.
Se artikel i Årbog for Felsted sogn nr. 25 - 2007

Købt	Ejere
1731	Hans Thomsen, død 1751, g. Marie Frederica fra Fiskbækskov
	Hans Hansen, søn, g. 1770 Anne Marie, familien flytter i 1772 til Svejrup
1806	Murer Lorenz Christian Moos g. 1803 med Marine, enke efter JørgenJessen Schiffer
1856	Thomas Hansen svigersøn fra Slyngsten g. Marine
1868	Thomas Todsen g. enken Marine
1904	Thomas Todsen jun. g. Sina Catharina Sivertsen
1950 - 56	Forpagter Thomas Todsen og Botilla Juhler
1956 - 70	Ejendommen drives af Lorenz Christian Todsen
1970	Lorenz Christian Todsen g. Marie Elisabeth Jensen
1985	Thorkild Thomas Todsen